

T.C.
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

ÖZEL TAŞIMACILIK İŞLETİM SİSTEMİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde 17.09.2020 tarih ve 906 Sayılı İBB Meclis Kararıyla tanımlanan Özel Taşımacılık İşletim Sistemi kapsamında yapılan toplu taşımacılık hizmetinin; amaca uygun, planlı, programlı, etkin, verimli ve uyum içinde gerçekleştirilmesini sağlayacak şekilde hizmet performansının artırılmasına yönelik yönetim ve denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge; İBB Meclis kararlarıyla Özel Taşımacılık İşletim Sistemi dâhilinde faaliyet gösteren tüm araçları ve bu araçları temsile yetkili kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu yönerge; 03.07.2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15. Maddesine, 10.07.2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 9. Maddesine, Resmî Gazete 'de 15.06.2006 tarih ve 26199 sayı ile yayımlanan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği, 16.06.1939 tarih ve 3645 sayılı İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İdareleri Teşkilât ve Tesisatının İstanbul Belediyesine Devrine Dair Kanun, 17.09.2020 tarih ve 906 sayılı ile 16.09.2021 tarih ve 815 sayılı İBB Meclis Kararları ve bağlı İBB Meclis Kararları, 03.06.2021 tarih ve 2021/4-16 sayılı UKOME kararı, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu ve ilgili meri mevzuata dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu yönergede geçen;

- a) **İBB:** İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni,
- b) **İETT:** İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nü,
- c) **UKOME:** Ulaşım Koordinasyon Merkezi'ni,
- ç) **TUHİM:** Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü'nü,
- d) **BELBİM:** Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş.'yi
- e) **ÖTİS:** 17.09.2020 tarih ve 906 sayılı İBB Meclis kararıyla kurulan Özel Taşımacılık İşletim Sistemini,
- f) **İşletmeci:** İBB tarafından verilen Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi ile toplu taşıma aracı işleten, araç sahibi kişileri,
- g) **Taşımacılık:** İstanbul Büyükşehir Belediyesi yetki sınırları içinde ÖTİS kapsamında yapılan toplu taşımacılığı,
- ğ) **Sözleşme:** Özel Taşımacı İşletim Sistemi (ÖTİS) sözleşmesini,
- h) **Teknolojik Donanım:** Araç bilgisayarları, akıllı durak ve yolcu bilgilendirme sistemleri, geçiş kontrol makinesi-validatör, internet erişim cihazı, kamera güvenlik sistemi, yolcu takip sistemi, araç takip sistemi vb.,
- ı) **Dar Çalışma Bölgesi:** Ait olduğu İşletme Bölgesi içinde, hat bazında belirlenen çalışma alanını,
- i) **Rotasyon:** İşletmecilerin buldukları çalışma bölgesi içerisinde yer alan hatlarda, araç sayısına göre belirlenen tarihlerde, dönerli olarak çalışma esasını,
- j) **Hat:** Belirlenen güzergâhtaki taşımanın başladığı kalkış noktasından bittiği varış noktasına kadar ara duraklarda dâhil takip edilen yolu,
- k) **Güzergâh:** Hattın başlangıç ve bitiş noktaları arasında izlenecek yolu ve geçilecek yerleri,

- l) **Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi:** Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından her yıl düzenlenen belgeyi,
 - m) **Tahsis Belgesi (Plaka Tahsis Belgesi):** Toplu Ulaşım hizmetleri Müdürlüğü tarafından devir için düzenlenen belgeyi,
 - n) **Filo Yönetim Sistemi:** Toplu ulaşım operasyon yönetim sistemini
 - o) **Trafik Zabıtası:** İl Emniyet Müdürlüğü ile İl Jandarma Komutanlığı'nı,
 - ö) **Belediye Zabıtası:** İBB Zabıta Daire Başkanlığı'nı,
 - p) **Kamusal Ulaşım/Toplu Ulaşım/Toplu Taşıma:** Kamunun ulaşım ihtiyacını karşılamak için, kamu veya kamu adına özel müteşebbisler tarafından yerine getirilen ve TUHİM tarafından belgelendirilen taşıtlar ile yapılan ulaşım hizmetini,
 - r) **Kamusal Ulaşım/Toplu Ulaşım/Toplu Taşıma Aracı:** 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 7. Maddesi kapsamında kara, deniz ve su üzerinde faaliyet gösteren ve raylı sistemler, otobüs, minibüs, taksi, taksi dolmuş, servis, gemi, vapur, deniz motoru, deniz taksi, elektrikli araçlar vb. gibi UKOME tarafından çalışma esasları düzenlenen toplu ulaşım türlerinin taşımacılık faaliyetlerinde kullanılan taşıtı,
 - s) **Denetim Alanları:** Belediye Zabıtası ve Trafik Zabıtasının kendi mevzuatları kapsamında yetki ve sorumluluk bölgelerini,
 - ş) **Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi:** İstanbul Büyükşehir Belediyesi yetki sınırları dâhilinde toplu ulaşım araçlarında şoförlük yapan kişilere TUHİM tarafından düzenlenen belgeyi,
 - t) **TUDES:** İstanbul Büyükşehir Belediyesi yetki sınırları dâhilinde toplu ulaşım işletmeci ve şoförlerinin hizmet kalitelerinin değerlendirilmesi amacıyla UKOME Kararlarıyla oluşturulan Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemini,
 - u) **Şoför:** İşletmeci tarafından istihdam edilen, çalışma programında yazılı hareket saatlerine göre seferleri yapan, aracı sevk ve idare eden Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi sahibi kişiyi,
 - ü) **Personel Bildirim Formu:** Şoförlerin hangi araçlarda çalıştırılacağını beyan edildiği form.
 - v) **Sefer:** Belirli bir zaman ve ücret tarifesine göre tespit edilmiş bir güzergâhta önceden açıklanmış, yerleşme birimleri arasında yapılan taşımaları,
 - y) **İETT İşletme Personeli:** Araçların çalışma programında yazılı hareket saatlerine göre seferlerini yapmasını sağlayan, organize eden, denetleyen ve kayıt tutan İETT görevlisini,
 - z) **Çalışma Programı:** Hat, Araç ve zaman programını,
 - aa) **GKM:** Araçlarda elektronik ücret toplama sisteminin kullanılmasını sağlayan yolcu geçiş kontrol makinesini (validatör).
- (2) Bu yönergede yer alan diğer ifadeler için ilgili mevzuatta kullanılan tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

İşletmecilik Kuralları

Yönetim, Yürütüm ve Denetim

MADDE 5 – (1) Yönerge kapsamındaki araçlar, işletmecilerin ve/veya şoförlerin sorumluluğu altında, İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün yönetim, yürütüm ve denetimine bağlı olarak, bu yönerge esaslarına ve bu yönerge esasları çerçevesinde İETT İşletmeleri Genel Müdürlüğüne çıkarılacak diğer talimatlara göre çalıştırılır.

- (2) İşletmeci ve şoförler, tuhim.ibb.gov.tr internet adresinde yayınlanan TUDES Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi usul ve esaslarına göre denetlenecektir.
- (3) İşletmecilerin ve çalıştıracakları şoförlerin TUDES Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (şoförler en az bir yıllık otobüs taşımacılığına uygun Sürücü Belgesi'ne sahip olmak ve Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi almak zorundadır. İETT tarafından verilecek eğitimi tamamlayan şoförlerde deneyim şartı aranmayacaktır) esasları konusunda İETT tarafından bilgilendirilmesi sağlanacaktır. (2023/4-24)
- (4) İşletmeci, Ulaşımında İstanbulkart Yönetmeliği kapsamında kendilerine "Denetim Kartı" verilen veya İETT tarafından yetkilendirilen Gerçek Kişi veya Tüzel Kişi ve Kurumların görevlendireceği personel tarafından denetlenir.

Hukuki Sorumluluk

MADDE 6 – (1) Araçta görev yapan şoför toplu taşımacılık hizmeti esnasında işletmecinin vekili durumundadır. Şoförün her türlü fiilinden ve taşımacılıktan doğan mali, hukuki ve cezai sorumluluk işletmecilere aittir. Gerek İBB gerekse İETT ile işletmeci arasında bu konuda hiçbir akdi ilişki kurulmaz.

Çalışma Genel Esasları;

MADDE 7 – (1) Özel Taşımacılık İşletim Sistemi kapsamında;

- a) Otobüslerim tamamı RAL 1018 sarı renginde ve İBB tarafından temin edilen İstanbulkart ücret toplama sistemi (geçiş kontrol makinası/validatör) ve araç bilgisayarlarına sahip olacaktır.
 - b) Özel Taşımacı İşletme Sistemi'nden çıkılması halinde araç üzerine İETT tarafından monte edilmiş tüm teknolojik donanım ve sistemler ile ilgili uygulanacak hükümler sözleşme kapsamında belirlenir. Sistemden çıkan işletmeci 1 (bir) ay/30 gün içerisinde sisteme geri dönebilir. Bu hakkı kullanmaması durumunda bekleme süresi 1 (yıl)/365 gün olup tekrar sisteme girme talebi İETT tarafından değerlendirilecektir.
 - c) Hatların planlama ve optimizasyonunun yapılması ve ücret entegrasyonunun tesisi, filo ve saha yönetimi, denetim modelinin oluşturularak bakım, işletme ve teknolojik denetimlerin gerçekleştirilmesi, hakediş hesaplamalarının resmi yazı ile İBB'ye teslim edilmesi, hakediş hesaplamalarında kullanılacak olan verilerin güncel tutulması, hakediş hesaplamaları ile ilgili işletmecileri temsile yetkili tüzel kişilerden gelecek her türlü itiraz süreçlerinin değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması İETT uhdesindedir.
 - ç) Hakediş ödemeleri İETT tarafından hesaplandıktan sonra İBB tarafından ilgili Meclis kararları kapsamında yapılacaktır.
- (2) Otobüslerde yer alacak ilan, afiş ve reklamlar, İBB'nin İstanbul Reklam, İlan ve Tanıtım Yönetmeliği reklam yönetim sistemi çerçevesinde izni ve belirlediği şartlar çerçevesinde yürütülür.
 - (3) Şoför toplu taşımacılık hizmetini, yönetim ve denetim kaidelerine bağlı, hazırlanan çalışma programı ve İETT işletme personelinin hizmet talimatına uygun olarak yapmak ve yolculara karşı olan davranışlarında, daima işin bir Kamu hizmeti olduğu bilinciyle hareket etmekle yükümlüdür.
 - (4) Otobüslerde, yolcular tarafından unutulmuş veya kaybedilen her nevi eşyanın, şoför tarafından tutanakla birlikte ilgili İETT işletme personeline teslim edilmesi zorunludur.
 - (5) İşletmeci, yolcu ve trafik güvenliği bakımından aracın; yasal, teknik ve periyodik muayenelerini yaptırmak ve araçta lisanslı akaryakıt kullanmak zorundadır. İşletmeci aracında mevzuata ve idare teknik talimatnamelerine aykırı ve onaysız tadilat yaptıramaz, ilave aparatlar takamaz, trafik güvenliği ve hizmet kalitesini arttıran kamera, klima, varsa adblue ve benzeri ekipman ve donanımları devre dışı bırakamaz. Mevzuata aykırı tadil ve montajlar yasal hale getirilmedikçe araca iş verilmez. Aracın yasal, teknik ve periyodik muayenelerinin yapıldığına ve lisanslı akaryakıt kullanıldığına ilişkin belgelerin görevlilere ibrazı zorunludur.
 - (6) İşletmecilerin karşılıklı taahhütte bulunarak kod numarası ile bölgelerini değiştirmek istemeleri halinde talep Özel Ulaşım Kurulu'nda görüşülerek karara bağlanır.

Rotasyon Usulü

MADDE 8 – (1) Rotasyon usulü ile çalışma sistemi; işletmecilerin bağlı oldukları İETT İşletme Bölgelerinde ve bu bölgeler içinde oluşturulan dar bölgelerde, bu yönergede belirlenen prensiplere ve İETT tarafından hazırlanan çalışma programına göre, günlük dönüşümlü olarak çalışmalarını ifade eder. Rotasyonla çalışma şekil ve müddeti dar bölgelerdeki araç sayılarına göre İETT tarafından belirlenir. Rotasyonlar belirli periyotlarda düzenlenerek işletmecilere duyurulur.

Şoför Nitelikleri, Çalıştırılması, Eğitimi ve Kıyafeti

MADDE 9 – (1) Bu Yönerge kapsamında çalıştırılan şoförlerin Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi sahibi olması, İETT ya da İBB tarafından gerçekleştirilen eğitimleri almaları ve düzenlenen işletme ilkeleri çerçevesinde çalıştırılmaları esastır.

- (2) İETT ya da İBB tarafından verilmiş eğitimlere katılmayan ya da bu eğitimler sonunda uygulanacak sınavlarda başarılı olamayan şoförler otobüslerde çalıştırılmaz.
- (3) Eğitimler için şoförlerden istenen evraklar aşağıdaki gibidir:
 - a) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi,
 - b) İşletmeciyi temsile yetkili tüzel kişilik tarafından (bağımsız araçlar için işletmeci tarafından) doldurulmuş kaşeli imzalı personel bildirim formu.
 - c) Uygulamalı eğitimler için İBB Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü Ücret Tarifesi 9.3.'deki eğitim bedelinin İETT hesabına yatırıldığına dair dekont, (Dışardan hizmet alınması yöntemiyle eğitimlerin verilmesi durumunda ilave ücret eğitime katılan kişiden tahsil edilir.)
- (4) Eğitim/Sertifika Programı sonunda yapılacak sınavda başarılı olan şoförler için İETT tarafından bir sicil numarası belirlenir. Şoförler BELBİM üzerinden bu sicil numarasını Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesine işletmeden çalıştırılmaz.
- (5) Eğitimle ilgili İETT'nin yapacağı her türlü organizasyon ve düzenlemelere uyulması zorunludur.
- (6) İBB tarafından karar alınması durumunda eğitimler İBB'nin usul ve esaslarını belirleyeceği yöntemle de verilebilir.
- (7) Araçlarda görev yapan şoförler İETT tarafından belirlenecek kıyafetleri giyer.
- (8) Şoförler aşağıdaki hususlara göre çalıştırılır;
 - a) İşletmeci, aracında istihdam edeceği personeli gerek işe alırken gerekse görevine son verirken kendisini temsil eden tüzel kişilik üzerinden İETT'ye yazılı olarak bildirmek zorundadır.
 - b) Şoförün verilen eğitime rağmen, toplu taşımacılıkla alakalı kaidelere uymaması veya yolculara karşı kamu hizmeti itibarını zedeleyecek tutum ve davranışlarda bulunması halinde ilgili işletmeci ve şoförlere TUDES kapsamında değerlendirme uygulanır. İşletmeci, bu uyarıları dikkate alarak personelin kaidelere uygun hizmet vermesi için gerekli önlemleri almak, gerekiyor ise bu personelin görevine son vermekle mükelleftir.
 - c) İşletmeci, çalıştıracağını beyan ettiği en az iki tam zamanlı ve bir kısmi zamanlı şoförleri İş Kanunu ve diğer mevzuat hükümlerine göre çalıştırmak zorundadır. İş Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerinden doğacak sorunlardan İşletmeci sorumlu olup İETT hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.

Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi ve Tahsis Belgesi

MADDE 10 – (1) Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi ve Tahsis Belgesi (Plaka Tahsis Belgesi) Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından düzenlenecektir.

- (2) Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi geçerlilik süresi bir yıldır.
- (3) Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi ve Tahsis Belgesi (Plaka Tahsis Belgesi) için İETT'den uygunluk üst yazısı ve İBB Meclisi tarafından belirlenen bedeller alınacaktır.
- (4) İETT tarafından uygunluk üst yazısında uygun görülen otobüslere Araç Uygunluk Belgesi verilecektir.
- (5) Eksiği nedeniyle uygun görülmeyen işletmeci, İETT Garaj Müdürlüğüne muayene için İETT tarafından gönderilen yazının üzerindeki tarihten başlamak üzere, eksiklerini en geç 15 (on beş) gün içinde tamamladıktan sonra Araç Uygunluk Belgesini alacaktır.
- (6) Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından düzenlenen Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesine ilgili otobüsü kullanacak şoförler online olarak İETT'den alınır.
- (7) Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü tarafından düzenlenen Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi ve Tahsis Belgesi üzerindeki bilgiler veya kare kodun okutulması sonucu görülen online bilgilerinin yapılan denetimlerde doğrulanması durumunda geçerlidir. Aksi durumda bahsi geçen belgeler geçersiz olarak değerlendirilecektir.
- (8) Özel Taşımacılık İşletim Sistemi (ÖTİS) Çalışma İzin Belgesi için istenilecek belgeler;
 - a) İETT'den uygunluk üst yazısı,
 - b) Engelli erişimine uygun ibaresi bulunan Araç Tescil Belgesi,

- c) İlgili oda faaliyet belgesi,
 - d) Araç Tescil Belgesinde yazılı yolcu kapasitesini kapsayan Ferdi Kaza Koltuk Sigortası [Kişi (koltuk) başına; vefat ve sürekli sakatlık teminatı için 50.000 TL limit, tedavi masrafı limiti olarak ise 5.000 TL teminat belirlenmiş olacaktır.],
 - e) Tüzel kişi için, Şirket Ticaret Sicil Gazetesi Örneği ve Şirket Yetkilisi İmza sirküleri,
 - f) İBB, İBB işletmeleri ve bağlı kuruluşlarına borcu olmadığı kontrol edilecektir.
- (9) Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Tahsis Belgesi (Plaka Tahsis Belgesi) için istenilecek belgeler;
- a) İETT'den uygunluk üst yazısı,
 - b) Engelli erişimine uygun ibaresi bulunan Araç Tescil Belgesi,
 - c) İlgili oda faaliyet belgesi,
 - d) Tüzel kişi için, Şirket Ticaret Sicil Gazetesi Örneği ve Şirket Yetkilisi İmza sirküleri,
 - e) İBB, İBB işletmeleri ve bağlı kuruluşlarına borcu olmadığı kontrol edilecektir.

Güzergâh Takibi

MADDE 11 – (1) Şoför, İETT tarafından belirlenen hat güzergâhını (mücbir sebepler hariç) değiştirmeksizin takip edecektir. Güzergâh üzerindeki duraklarda bindirme-indirme yapacak, bunun dışında beklemeyecek ve durak haricinde kesinlikle yolcu bindirme-indirme yapmayacaktır. Şoför araçlarının arızası veya geçerli bir sebeple seferini tamamlayamaması halinde taşımayı kaldığı yerden itibaren tamamlamak için gerekli tedbiri almakla mükelleftir. Şoför ilk sefere başlamak için hat başına giderken ve son sefer nihayetinde hat sonundan aracı park edeceği alana dönerken, izleyeceği güzergâh üzerinde kesinlikle yolcu almayacaktır.

İzinler

MADDE 13 – (1) İşletmeciler makul mazeretleri sebebiyle taşımacılık yapamayacakları durumlarda, en az 1 (bir) gün önceden (Ancak, acil mücbir mazeretler halinde bu şart aranmamakla beraber ayrıca belgeleme koşulu aranacaktır) yazılı olarak başvuruda bulunmaları halinde, kendilerine belirli sürelerle izin verilir. Bununla alakalı başvuru usul ve şartları ile yapılacak işlemler bu yönerge doğrultusunda hazırlanmış olan uygulama talimatında belirtilecektir.

Hizmet Bedeli

MADDE 14 – (1) İETT tarafından; mevcut taşıma tarifesine göre her bir otobüs için her ay tabloda gösterildiği şekilde indirimli (Öğrenci) bilet tutarı üzerinden işletmecilerden tahsil edilir.

Araç Yaşı	Aylık Hizmet Bedeli (Adet İndirimli İstanbulkart)				
	Basamaklı Araçlar (12 m)	Alçak Taban (12 m) veya Alçak Girişli (Çift Katlı) Araçlar	Lüks Tip Bagajlı Araçlar (12 m)	Küçük Tip Basamaklı Araçlar (7-9 m)	Küçük Tip Alçak Taban veya Alçak Girişli Araçlar (7-9 m)
1	350	0	40	175	0
2	400	10	50	200	5
3	450	20	60	225	10
4	500	30	80	250	15
5	550	40	100	275	20
6	600	50	120	300	25
7	650	60	140	325	30
8	750	70	160	375	35
9	800	80	450	400	45
10	850	90	500	425	55
11	1000	800	550	700	500
12	1100	900	650	800	600
13	1200	1000	750	900	700
14	1300	1100	850	1000	800
15	1400	1200	950	1100	900

- (2) Hizmet bedellerinin; mücbir sebep dışında otobüs çalışmamış bile olsa süresine bakılmaksızın düzenli olarak ödenmesi zorunludur. Bir önceki ay indirimli (Öğrenci) bilet bedeli üzerinden hesap edilerek tahsil edilir.

Araç Yaşı ve Teknik Yükümlülükler

- MADDE 15** – (1) Otobüsler taşımacılığa ilk defa başlarken (0-9) yaşında alçak tabanlı ve engelli erişimine uygun; Araç İmal Montaj ve Tadil Yönetmeliği ve ilgili tüm mevzuat ve teknik talimatnamelerde belirtilen şartlara haiz olarak hizmete başlar ve bu araçlar 15 yaş sonuna kadar kullanılabilir.
- (2) İşletmeci, Araç İmal Montaj ve Tadil Yönetmeliği ve ilgili tüm mevzuat ve teknik talimatnamelerde belirtilen şartlara uymak koşuluyla, (0-9) yaşındaki aracını aynı veya daha üst model; 9 yaş üstü aracını ise 31.12.2026 tarihine kadar geçerli olmak üzere en az 1(bir) üst model alçak tabanlı ve engelli erişimine uygun bir araçla değiştirebilir. (2022/9-13), (2025/4-16.İ), (2026/3-6.B)
- (3) Mevcut araçlar mevzuatında belirtildiği şekliyle engelli erişimine uygun hale getirilir. Aksi takdirde ilgili araçlar için Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi düzenlenmez.

Ücret Tarifesi

- MADDE 16** – (1) Otobüslerde uygulanacak olan ücret tarifesi, İBB Meclisi (*Danıştay Sekizinci Dairesinin 23/6/2025 tarihli ve E.:2023/5615; K.:2025/6030 sayılı kararı ile iptal ibare: UKOME*) tarafından belirlenecek olup İstanbulkart dışında ödeme toplanması yasaktır.
- (2) İşletmeciler, İBB Meclisi'nin belirleyeceği her türlü ücretlendirme sistemini uygulamakla mükellef olup, bununla ilgili teknik donanımı araçlarında sürekli olarak çalışır vaziyette bulundurmak zorundadırlar.
- (3) İşletmeciler toplu taşımacılık hizmetini ifa ederken; TUHİM tarafından belirlenen, yönergede belirtilen veya bundan sonra yapılacak düzenlemeler sonucu verilecek belgeleri kartın türüne göre ücretli veya ücretsiz ibraz eden yolcuları belgelerin niteliğine göre indirimli veya ücretsiz taşımak zorundadır.
- (4) Otobüslerde yolcu refakatindeki 6 yaşına kadar (6 yaş dâhil) olan çocuklar ile yasaların verdiği ücretsiz seyahat kartı sahipleri ücretsiz taşınmak zorundadır.

İşletmecinin Temsili

- MADDE 17** – (1) İşletmeciler, Özel Taşımacılık İşletim Sistemi kapsamında İBB Meclis kararlarıyla belirtilen tüzel kişi ve kooperatifler tarafından temsil edilir.
- (2) Tek katlı araçlar için en az 300 adet işletmecinin vekâletine sahip, çift katlı araçlar için ise en az 25 adet işletmecinin vekâletine sahip olan tüzel kişilikler temsil yetkisine sahiptir. Bu özellikleri haiz tüzel kişilikler temsil ettikleri taşımacılara ait Özel Ulaşım Kurulu toplantılarına davet edilirler.

Taşımacılıktan Çekilme

MADDE 18 – (1) İşletmecinin kendi isteği ile taşımacılıktan çekilmesi, vefat etmesi, başkasına devretmesi veya durumunun değişmesi hallerinde uygulama aşağıdaki gibi yapılacaktır.

a) İşletmeci gerçek kişi ise;

- 1) En az bir ay (30 gün) önceden İETT' ye yazılı bildirimde bulunmak suretiyle taşımacılıktan çekilebilir.
- 2) İşletmecinin vefat etmesi halinde taşımacılık sona erer. Ancak; kanuni varisleri isterlerse vefat tarihinden itibaren en geç iki ay (60 gün) içinde İETT' ye yazılı bildirimde bulunmak ve gerekli kanuni belgeleri ibraz etmek kaydıyla, taşımacılığa devam edebilirler. Bu takdirde, tüm işlemlerin ölüm tarihi itibarıyla en geç 6 ay (180 gün) içinde ikmal edilmesi zorunludur. Belirlenen süreler dâhilinde müracaat etmeyen veya gerekli işlemleri yerine getirmeyen varislerin taşımacılığa devam etme hakları ortadan kalkar. Ancak; yasal veya makul bir mazereti nedeniyle, işlemlerini bu süre içinde tamamlayamayanların mazeretlerini beyan etmeleri, belgelemeleri İETT tarafından uygun bulunması durumunda ek süre verilebilir.

b) İşletmeci birden fazla gerçek kişi ise (Ortaklık);

- 1) İşletmecilerin biri veya daha fazlası kendi isteği/istekleri ile hisselerini kalan ortak/ortaklara devrederek taşımacılıktan çekilebilirler. Bu takdirde; İşletmeci sıfatına haiz olup, çıkanların hissesini devir alan diğeri veya diğeri olayı, vukuu tarihinden itibaren en geç bir ay (30

gün) içinde İETT' ye yazılı olarak bildirmek ve TUHİM'den Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi ve Tahsis Belgesi (Plaka Tahsis Belgesi) almak kaydıyla taşımacılığa devam edebilirler. Aksi takdirde taşımacılığa son verilir.

- 2) İşletmeciler tüzel kişi haline gelerek taşımacılığa devam edebilirler. Bu takdirde TUHİM'den Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi ve Tahsis Belgesi (Plaka Tahsis Belgesi) almak zorundadır
- 3) Tüzel kişiliğin satış yolu ile el değiştirmesi, nitelik değiştirmek, devredilmesi veya yeni ortak alması halinde normal tahsis işlemlerinin yapılması zorunludur. Aksi takdirde taşımacılığa son verilir.

c) İşletmeci Tüzel kişi ise;

- 1) İşletmeci, en az otuz gün önceden İETT' ye yazılı bildirimde bulunmak suretiyle taşımacılıktan çekilebilir.
- 2) Tüzel kişiliğin nihayete ermesi, aynı zamanda taşımacılığında sona ermesi demektir.
- 3) Tüzel kişiliğin, nitelik değiştirmesi veya yeni ortak alması veya satış ya da devir yolu ile el değiştirmesi halinde, bu hususların kesinleştiği tarihten itibaren otuz gün içinde İETT' ye yazılı bildirimde bulunmak ve en geç doksan gün içinde TUHİM'den Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi ve Tahsis Belgesi (Plaka Tahsis Belgesi) almak kaydıyla taşımacılığa devam edebilirler. Bu sürelere riayet edilmediği takdirde taşımacılıktan çekilmiş sayılırlar.
- 4) Otuz gün süreyle, İETT' ye yazılı bildirimde bulunmadan, izinsiz ve mazeretsiz taşımacılık yapmayan işletmeciler, taşımacılıktan çekilmiş sayılır. Ancak; mazereti olan ve bunu önceden bildiremeyen işletmecilerin durumu, mazeretlerini belgelemeleri halinde İETT tarafından karara bağlanır.

Araç Değiştirme

MADDE 19 – (1) İşletmeci, taşımacılıktaki otobüsünü;

- a) Bu yönergede yazılı yaş sınırını tamamladığında, yine yönergede belirtilen süre içinde, belirlenmiş olan şartlara göre yenilemek zorundadır.
- b) Yaş haddi dolmadan, bir başka otobüsle yönerge şartlarına uygun olmak kaydıyla değiştirebilir.
- c) Araç değişim işlemleri aşağıdaki şekilde yürütülür;
 - 1) Yaş haddi sona eren aracın faaliyeti takip eden takvim yılı başında durdurulur. (Yaş haddi hesabı, ruhsatta yazılı İlk tescil yılına göre takvim yılı sonu esas alınarak yapılır) İşletmeci İETT'ye aracının yaş haddi dolmadan önce (31/12/Yıldan önce) yazılı müracaatta bulunmak kaydıyla, yılbaşından itibaren en geç 3 ay (90 gün) içinde yönergede belirtilen şartlara haiz başka bir araç temin ederek taşımacılık yapabilir. Bu süre hiçbir şekilde 3 ayı (90 günü) geçemez. Bu süre zarfında eski araç çalıştırılmaz. (2025/1-15D)
 - 2) İşletmeci aracını yaş haddi içinde bu yönergede belirtilen şartlara haiz bir başka araçla değiştirebilir. Hizmetin aksamaması için, yeni aracı çalışmaya başlayıncaya kadar mevcut araç ile taşımacılığa devam etmek zorundadır.
 - 3) İşletmeci yaş haddini doldurması sebebiyle taşımacılıktan çıkarılan aracının kod numarasını ve üzerindeki diğer yazıları sildirmek zorunda olup, bu aracı hiçbir şekilde otobüs olarak kullanamaz. Tespiti halinde ise çalışma izin belgesi iptal edilir.

Taşımacılıktan Çıkarılma/Tekrar Alınma

MADDE 20 – (1) İşletmeciler aşağıdaki hallerde taşımacılıktan çıkarılır;

- a) Otobüsün bu yönergede belirtilen özellikleri taşımaması,
- b) TUDES kapsamında çalışma izin belgesi/ruhsat iptali durumunda,
- c) Yıllık çalışma izin belgesinin yenilenmemesi,
- ç) Taşımacının, İETT'ye herhangi bir müracaatı olmadan, otobüsünü sattığı halde, 30 gün içerisinde yerine başka bir aracı taşımacılığa almaması veya devretmemesi,
- d) Otuz gün süreyle izinsiz ve mazeretsiz taşımacılık yapılmaması,
- e) Tüzel kişiliğin sona ermesi, tüzel kişiliğin satış yolu ile devredilmesine, nitelik ya da isim değiştirmesine rağmen, süresi içinde gerekli işlemlerin yaptırılmaması,

- f) Taşımacının vefat etmesi ve kanuni varislerin belirlenen süre içinde müracaat ederek tahsis işlemlerini yaptırmamaları,

Tebliğat

MADDE 21 – (1) TUDES kapsamında; yönergenin ilgili maddesinde düzenlenen eylem ve değerlendirmelere ilişkin işlem ve bildirimler ile yönerge ve talimatnamelerde yer alan diğer işlemler; işletmeci tarafından yazılı olarak bildirilen cep telefonu numarası, elektronik posta adresi, İETT tarafından kurulan ve işletmeciler ile işletmecilerin bağlı oldukları tüzel kişilerin kullanımına açık filo yönetim merkezi ve otobüslerde bulunan araç bilgisayarından müteşekkil elektronik yazılım sisteminden en az birine mesaj veya elektronik posta olarak gönderilir. Bu şekilde yapılan bildirimler resmi şekilde tebliğ edilmiş sayılır. Ancak çalışma izin belgesini iptalini gerektiren her tür uyarı ve bildirimlerin işletmeci tarafından bildirilen adresine veya bağlı bulunduğu tüzel kişi/kooperatife iadeli taahhütlü mektup yoluyla yapılması zorunludur.

Savunma ve Ceza İşlemleri ile Cezanın Tahsili

MADDE 22 – (1) Savunma;

- a) İşletmeci veya şoförünün yönergenin ilgili maddesinde düzenlenen usul ile tebliğ edilen yönerge, talimat ve ilgili diğer mevzuatlara aykırı davranışları hakkında savunma alınmadan değerlendirme uygulanmaz.
 - b) İşletmeci veya yönergenin ilgili hükümleri uyarınca yetkili kıldığı temsilcisi tüzel kişilik/kooperatif; yönergenin ilgili maddesinde düzenlenen usul ile kendisine tebliğ edilen hususlar ile ilgili itiraz veya savunmasını bildirim tarihinde kendisine yapıldığı tarihten itibaren İETT tarafından talimatlarla belirlenen süre içerisinde elektronik yazılım sistemi üzerinden İETT'ye bildirir. Çalışma izin belgesi iptalini gerektiren ve işletmeciye yazılı olarak bildirilen hususlara ilişkin itiraz ve savunmaların da yazılı olarak verilmesi zorunludur. Verilen süre içinde itiraz veya savunma yapılmayan bildirimler kesinleşir.
 - c) Düzenlenen rapor ve alınan savunmaların değerlendirilmesi neticesinde, kusurlu olduğu anlaşılan işletmeciler ve şoförler hakkında, TUDES değerlendirme cetvelinde belirtilen değerlendirmeler uygulanır.
- (2) Aracın gözetim altında tutulması;
- a) Otobüste veya işletilmesinde; İETT işletme personeli, denetim görevlisi veya yolculara, hakaret veya darp, resmi veya özel kurum ve kuruluşlara servis çekmek, rotasyona uymamak gibi genel kamu, yolcu ve trafik güvenliğine aykırı durumun tespit edilmesi halinde, konuya ilişkin araştırma, inceleme, soruşturma veya yargılama sonuçlanıncaya kadar otobüs İETT tarafından belirlenecek garaj veya benzeri bir alanda gözetim altına alınır. Bu süre boyunca gözetim altındaki otobüs ile taşımacılık yapılmaz ve işletmeci bu süre için herhangi bir gelir kaybı talebinde bulunamaz.

Tebliğat Adresi

MADDE 23 – (1) İşletmeciler kendileri ile istihdam ettikleri şoförlere yapılacak tebligata esas olacak ikamet adreslerini ve değişiklik olduğu takdirde yeni adresleri, otuz gün (30) içinde İETT'nin ilgili birimine yazılı olarak beyan etmek zorundadırlar. Bu adreslere yapılan tebliğ geçerli kabul edilir. Taşımacılıktan çıkarılan işletmeciye, tebliğat Noter kanalıyla yapılır ve tebliğden itibaren işletmeciye çalışma izni verilmez.

İtiraz

MADDE 24 – (1) İşletmeci; bu yönergeye göre düzenlenen değerlendirmelere, İETT tarafından talimatlarla belirlenen süre içerisinde İtiraz Komisyonuna itiraz edilebilir. Bu süre geçtikten sonra yapılan itirazlar dikkate alınmaz.

- a) İtiraz Komisyonu:
 - İlgili Müdür (Komisyon Başkanı),
 - İlgili Şef,
 - İlgili Memur,

İşletmeci üyesi olduğu ve temsiline yetkili şirket temsilcisi/kooperatif (2 Kişi) olmak üzere toplam 5 kişiden oluşur. Karar oy çokluğuyla alınır.

- b) Değerlendirmelere itirazda, olayın tahkiki safhasında beyan edilmemiş yeni bilgi veya belge verilmesi esastır. İtiraz Komisyonu yeni bilgi ve belge ihtiva eden itirazı yeniden değerlendirir ve sonuçlandırır. İtiraz komisyonunun kararı kesindir. Yeni bilgi ve belge ihtiva etmeyen itirazlar ise reddedilir.
- c) TUDES Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetvelinde karşılığı bulunmayan değerlendirme işlemlerine uygulanacak değerlendirme tutarları ile Çalışma İzin Belgesi İptali ve Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi İptali ve benzeri işlemler, Özel Ulaşım Kurulunda görüşülerek karara bağlanır. Özel Ulaşım Kurulunun bu konuda vereceği kararlar kesindir. İşletmeciler kararın kendisine tebliğ edilmesine kadar taşımacılığa devam eder.

Değerlendirme Cetveli

MADDE 25 – (1) Yönergede bahsedilen hususlara riayetsizlik hallerinde işletmeci ve şoföre uygulanacak değerlendirmeler, usul ve esaslar 26.02.2026 Tarih ve 2026/2-4 Sayılı UKOME Kararı Gereği Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetveli Olarak Toplu Ulaşım Hizmet Kalitesi Değerlendirme Sistemi (TUDES) kapsamında uygulanacaktır. Bu kapsamda TUDES Hizmet Kalite Kesintisi Değerlendirme Cetvelinde yer alan taşımacılık türü başlığında Otobüs Taşımacılığı bulunan satırlardaki hükümler uygulanır.

BÖLÜM: VI ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Özel Ulaşım Kurulu

MADDE 26 – (1) **Özel Ulaşım Kurulu**

İETT Genel Müdür Yardımcısının Başkanlığında,

- İETT Hukuk Müşaviri,
- İETT Filo Yönetim Dairesi Başkanı
- İETT Ulaşım Planlama Dairesi Başkanı,
- İETT Otobüs İşletme Dairesi Başkanı,
- İETT Mali Hizmetler Dairesi Başkanı,
- İETT Araç Bakım Onarım Dairesi Başkanı,
- İETT Özel Ulaşım Müdürü,
- Tüzel Kişi/Kooperatif temsilcisi,

olmak üzere toplam 9 (dokuz) üyeden oluşur. Kurul başkanı gerek duyduğu takdirde, bilgisine başvurmak üzere ilgili birimlerden yetkilileri kurula davet eder.

- (2) Kurul, en az 2 ayda bir defa olmakla birlikte ihtiyaç hâsıl olduğunda, kurul başkanının çağrısıyla toplanır.
- (3) Özel Ulaşım Kurulu;
 - a) Taşımacılıktan çıkartılma,
 - b) İşletmecilere verilecek çalışma izin belgesi iptali ve benzeri değerlendirmeleri,
 - c) İşletmecilerin verilen değerlendirmelere ilişkin itirazlarını,
 - d) İşletmecilere İETT tarafından yapılan hizmetlerin şeklini ve mahiyetini tespit etmek,
 - e) Alt birimlerden gelen öneri ve tespitleri değerlendirmek,
 - f) Kapı kodları arasında araç değişiklikleri, (Becayış),
 - g) Toplu Taşıma Aracı Kullanım Belgesi iptali,
 - h) İşletmecinin 30 günü aşan izinlerini
 - i) Şoförlerin giyeceği yazlık ve kışlık kıyafetlerin belirlenmesi, hususları ile ayrıca, yönerge kapsamına giren ve taşımacılıkla ilgili, İETT'nin gerek gördüğü konuları görüşerek karara bağlar.
- (4) Kurul, TUDES değerlendirme cetvelinde karşılığı bulunmayan kural ihlalleri hakkında ise;
 - a) Süresi Kurul takdirinde olmak kaydıyla taşımacılık faaliyetini geçici olarak askıya alınmasına,
 - b) Maddi değerlendirme uygulanmasına,
 - c) Geçici süre İETT garajında gözetim altında bulundurulmasına karar verebilir.

- (5) Kurul, kararlarını oy çokluğu ile alır. Eşitlik halinde oturum başkanının oyu iki oy sayılır. Kurul kararı, İETT onayını müteakip uygulanır.
- (6) Kurulun çalışması ile ilgili gündemi hazırlama ve diğer işlemleri İETT Özel Ulaşım Müdürlüğü tarafından yürütülür.

Üst kurul

MADDE 27 – (1) Özel Ulaşım Kurulunun yetkisinin dışında kalan konular, İETT tarafından gerek görüldüğü takdirde görüşülmek üzere Üst Kurula havale edilir. Ulaşım ana planının hazırlanmasında toplu taşıma sistemlerinin içerisinde yer alan otobüslerin işletilmesi ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapar.

(2) Üst Kurul, İETT Genel Müdürü Başkanlığında,

- İBB Ulaşım Daire Başkanı'nın,
- Ulaşım ile İlgili İBB İştirak Genel Müdürlerinin,
- İDO Genel Müdürü'nün,
- İBB Meclisi tarafından yetkilendirilen tüzel kişi ve kooperatif yönetim kurulu başkanları,
- Üniversite temsilcisi,
- İstanbul Otobüs, Özel Halk Otobüsleri ve İşleticileri Esnaf Odası Başkanı'nın,
- Emniyet Müdürlüğü yetkilisi,
- Otomotiv sanayi derneği genel sekreteri,

katılımlarından oluşur.

İETT Genel Müdürü üst kurul kararını Encümene havale eder. Konu İdare Encümeni tarafından sonuçlandırılır.

İhtilafların Çözümü

MADDE 28 – (1) Bu yönergenin ve bu yönergeye bağlı olarak çıkarılan diğer talimatnamelerin uygulanmasında çıkabilecek ihtilaflarda, başvuru ve karar mercii Özel Ulaşım Kurulu olup, Özel Ulaşım Kurulunun alacağı kararlar kesindir. Ancak; işletmeci ile İETT arasında meydana gelen ve yönergede yer almayan konularda, çözümlenmesi için İETT nezdinde talepte bulunulmasına rağmen devam eden ihtilaflarda İstanbul Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.

Gelirlerin Dağılımı

MADDE 29 – (1) İşletmeci İBB Meclis kararları kapsamında ve mevzuat çerçevesinde sorumlu olduğu her türlü vergi ve diğer harçları ilgili kurumlara ödemekle yükümlüdür.

(2) Yönerge hükümleri çerçevesinde işletmecilerden tahsil edilecek Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Çalışma İzin Belgesi ve Tahsis Belgesi bedelleri İBB'ye; değerlendirme bedelleri, aylık hizmet bedelleri ve yönergede yer almayan diğer tahsilatlar İETT'ye aittir.

Yürütme

MADDE 30 – (1) Bu yönerge hükümlerini İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı adına Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü ve İETT yürütür.

Yürürlük:

MADDE 31 – (1) Bu yönerge, alınacak UKOME kararının ardından İBB Ulaşım Koordinasyon Müdürlüğü tarafından yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

(2) Uygulamada bu yönergede öngörülmemiş bir durumla karşılaşılması halinde meri mevzuat hükümleri doğrultusunda hareket edilir.

GEÇİCİ MADDE

MADDE 1 – (1) 16.09.2021 Tarih ve 815 Sayılı İBB Meclis Kararıyla tanımlanan kooperatifler için iş bu yönergenin 17. Maddesi (2). Fıkrasıyla belirlenen üye sayı sınırlaması aranmaz.

ALINAN UKOME KARARLARI:

- 1) [18.05.2022 tarih ve 2022/6-23 sayılı UKOME Kararı](#)
Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Yönergesinin oluşturulması.
- 2) [27.07.2023 tarih ve 2023/4-24 sayılı UKOME Kararı](#)
Özel Taşımacılık İşletim Sistemi Yönergesinin revize edilmesi.
- 3) [06.01.2025 tarih ve 2025/1-15.D sayılı UKOME Kararı](#)
ÖTİS ve ÖHO Yönergelerinde Araç Yaş hesaplanmasına ilişkin maddenin revize edilmesi teklifi.
- 4) [26.06.2025 tarih ve 2025/4-16.İ sayılı UKOME Kararı](#)
ÖTİS ve ÖHO Yönergelerinde Araç Yaş Hesaplanmasına İlişkin Maddenin Revize Edilmesi Teklifi.
- 5) [26.02.2026 tarih ve 2026/2-4 sayılı UKOME Kararı.](#)
Toplu Ulaşım Denetim Komisyonunun kaldırılması teklifi.
- 6) [26.03.2026 tarih ve 2026/3-6.B sayılı UKOME Kararı](#)
ÖTİS ve ÖHO Yönergelerinde Araç Yaş Hesaplanmasına ilişkin maddenin revize edilmesi teklifi.